

OKNO

ZIMA 1975

ročník VII

číslo 31

OKNO

informativni bulletin

V Y D A V A T E L : N E D E R L A N D S E S T I C H T I N G C O M E N I U S
postbus 4112
H a a r l e m - N L

Toto číslo "ZIMA 1975"
bylo vydáno v prosinci 1975

Telefon: 023 - 339413

Číslo postgira: NSC 1997891
OKNO 1783305

ZDARMA

Stýská se nám

Olga Valeská

Proč zase nechodíš po zemi
v poutníka přestrojeny?
Mohl bys přiletět letadlem,
stály se velké změny.
Stála bych na prahu,
hodiny vyhlížela,
šla bych Ti naproti,
jak se to drahým dělá.

Proč vlastně nechodíš po zemi?
Lidé jsou smutní a divní;
kdyby Tě zas jednou viděli
byli by vliční.
Poslal bys napřed své anděly
za lidi přestrojené,
na bílých lyžích by přijeli,
jako se bouře žene.

Proč vlastně nepřijdeš?
Už se nám po Tobě stýská.
Snad bychom trochu se změnili,
kdybychom Tvoji tvář viděli zblízka...

VÁNOČNÍ POROZJÍMÁNÍ

"Šťastné a veselé..... a nový rok 1976..." Ruka mne pomalu bolí a přede mnou roste hromádka vánočních blahopřání. V seznamu zatrhují adresy, na které jsem již napsal; sloupec jmen ubývá jen pomalu. Však ono nehoří. Půjdu si uvařit dobrého turka.

Upíjím a vychutnávám vůni Egbertsovy kávy. Zrak mi znovu padne na seznam. Je hodně dlouhý, mnoho se však na počtu od loňského roku nezměnilo. Pár jmen přibýlo, pár jmen ubylo. Úmrtí, nějaké to nedorozumění během roku nebo objevení šídla, které se v pytlí neutažilo - to jsou běžné úbytky u každého. Nově získané známosti srovnávají počet s loňským rokem. Kádr jmen se však nemění. To jsou ti, které prověřil čas, kteří přijdou o půlnoci, zavoláš-li je, jako bys přišel i ty. To jsou opravdu přátelé, které si dnes - více než kdy jindy - musíš držet rukou železnou, jak říká jedno přísloví, abys je neztratil. Nikdo jich mnoho nemá. A myslí-li, že ano, je mu to přáno. Dostane-li se do nesnáží, pak pozná.

Dokud jsi dítětem Štěstěny, je vše dobré. Ale i v tomhle případě hrozí nebezpečí závidění. Máš nové auto! Koupil sis barevnou televizi? Nové bankstely? Nebo dokonce dům? Ani o tom mnoho nemluví, ať nejsi o iluzi chudší.

Je to peklo, že? Ale - Bohužel - je to tak. Ne vždy samozřejmě. To jsou právě ty výjimky, které jsou obsaženy v kmenovém seznamu adres, na které posíláme nejen víceméně povinná blahopřání k velikonočním, vánočním či novému roku.

No, nic se nedá dělat. Nasadíme úsměv číslo 3 a jde se dál. Není to správné, to je fakt, ale člověk nakonec žije mezi lidmi. Budiž nám ke cti, že přece jen najdeme odvahu skončit s těmi, kteří překročili společenskou mez. S některými není a nemůže být nikdy smíru. To jsou ti, kteří ani zde nepřestali se chovat tak jako kdysi doma v náručí rodné strany. To jsou také ti, kteří se zde těchto lidí dokonce zastávají anebo udržují styky se členy oné třípísmenkové nechvalně proslulé organizace v republice, která je zvědava na každý náš krok zde.

Tito lidé, i když se na čas z nutnosti či opatrnosti stáhnou do svého soukromí, nedají pokoj. Rozvrtat, rozdělit, rozestvat co se rozdělit, rozvrtat a rozdělit dá. A použít k tomu i matku "velkého emigranta", /který byl - chudák, jaký to osud! - vyakčněn z lůna rodné strany a vyhozen se vším všudy do náruče západních kapitalistů, kde se nyní spolčuje se sudeťáky/, která z Prahy /! / přinese "zaručenou zprávu", jak jeden emigrant okradl půl Evropy a koupil si za to v Itálii vilu. Kde hledat souvislosti, je jasné: cestička mezi bratry, i když jeden je člen STB a druhý "emigrant", nezaručují.

Mýlití se je lidské. V tom je rozdíl - uznat vinu a podle toho se chovat, nebo to prostě hrát na dvě strany. Zde získat státní občanství a při tom si to i pojišťovat ve staré vlasti. Copak kdyby?

No nic. Každý má právo se chovat jak chce. Jen důsledky si musí nést sám. To je samozřejmé.

Káva dopita. Musím pokračovat, abych se s touto milou povinností vyrovnal. "Familie....."

- an -

HOMINEM QUARO! - HLEDÁM ČLOVĚKA!

Co je třeba vědět před cestou do NDR

Pražská "Lidová demokracie" z 8. 11. 1975 nabádá: "Dodržujte nová ustanovení celních orgánů!" a pokračuje:

V informaci, kterou podali novinářům pracovníci naší Ústřední celní správy, bylo uvedeno, že do NDR není dovoleno dovážet střelné zbraně, omamné prostředky, výrobky odporující hygieně a poštovní známky a katalogy /kromě upomínkového množství známek/. Zákaz vývozu z NDR obsahuje zejména tyto položky: umělecké předměty, drahé kovy, poštovní známky /kromě malého množství/, spodní trikotáž, punčochové kalhoty, pracovní obleky a obuv, dále veškeré dětské oblečení, kojenecké prádlo a předměty z textilu, záclony ze syntetických materiálů, ložní prádlo a lůžkoviny, magnetofonové pásky, filmy a fotografické chemikálie a papír, některé druhy drábeže a uzenin, příslušenství a náhradní součásti k televizi a značkový porcelán z Míšně a jiných závodů. Je samozřejmé,

že při cestě do NDR platí i ustanovení našich celních orgánů, které nedovolují vyvézt např. máslo, mléčné konzervy, rýži, suché plody /fíky, datle atd./, textil pro kojence, dětské oděvy a obuv, flanely a manšestry, zlato, automobily /i ojeté/, pneu a duše, benzin atd. Některé další věci /jako např. maso, konzervy, jižní ovoce, obuv pro dospělé/ je možno vyvézt jen při zaplacení správného poplatku, a je pochopitelné, že je možné i nadále vyvážet a dovážet předměty cestovní potřeby nebo dárky, limitované výší marek či korun, pokud ovšem nejsou na seznamu nedovolených věcí.

 NEJMÉNĚ KAŽDÝ ZNÁ SÁM SEBE

Skautský list 4.

Vážení přátelé,
milí rodiče,
světlušky,
vlčata,
skautky a skauti,
milé děti,

táborem Severka 75, o němž jsem Vás již informoval v minulém OKNĚ, a setkáním nás všech, kteří máme o skauting zájem /18.října t.r. v blízkosti vesničky Austrelitz/, jsme zahájili naši skautskou činnost v Holandsku. Při našem setkání jsme se snažili Vás seznámit s problematikou skautingu a s našimi plány do budoucna. Filmem "Severka 75" (výborně udělaným, s doprovodem hudby a písní, cí-

tlivě sesynchronizovanými s dějem - poznámka redaktora OKNA), který jsme na setkání promítli, jsme potom chtěli Vám všem ještě více náš exilový skauting přiblížit. Doufáme, že se nám to alespoň částečně podařilo. Nevyšlo-li nám vše stoprocentně, prosíme o omluvu. Začínáme a každý začátek je těžký, zvláště když naše dosavadní činnost ležela na bedrech několika málo činovníků, kteří pro práci s našimi českými a slovenskými dětmi v exilu obětují svůj veškerý volný čas, dovolenou atd.

V našich sesterských oddílech v NSR, ve Švýcarsku i v Rakousku jsou desítky činovníků - starých skautů i těch, kteří se se skautingem seznámili až zde v exilu. V Holandsku jsme byli na všechnu práci pouze tři, po našem setkání jsme čtyři. Proto jsme Vás seznámili s naším plánem, pokusit se některé z Vás zainteresovat o skauting natolik, abyste se i Vy stali činovníky, nebo členy Sdružení přátel českého a slovenského skautingu v Holandsku. Být

činnovníkem neznamená, že musíte jít bezpodmínečně s námi na tábor. Znamená to, že chcete hlouběji proniknout do skautské teorie i praxe /vydali jsme řadu příruček, připravujeme dálkovou písemnou lesní školu/, zúčastňovat se - pokud možno - všech podniků, které chceme během roku pro naše skautíky pořádat a pomáhat při jejich přípravě, být pravidelně informován, mít hlasovací a spolurozhodující slovo a právo, zkrátka - obětovat alespoň část svého vlastního volného času našim /a tudíž svým/ dětem.

Kdo z nejrůznějších důvodů nemůže být činnovníkem, měl by se stát členem Sdružení přátel skautingu, což ho časově zdaleka tak nebude zatěžovat. Sdružení bude tvořit jakousi záštitu našeho skautingu. Má to být skupina dospělých, kteří ve výjimečných případech jsou ochotni nám pomoci.

To, co jsem napsal až doposud, je určeno převážně dospělým k zamyšlení. Naším skautíkům chci sdělit, že jsme v plné přípravě na tábor v roce 1976. Mohu Vám již prozradit, že to bude tábor organizovaný naším holandským oddílem, že bude asi v Rakousku /či Švýcarsku nebo ve Švédsku/, že počet účastníků bude omezen maximálně na 40, /neotálejte proto s předběžnou přihláškou, pokud jste tak již neučinili/, že podmínkou přijetí je účast na našich setkáních a že se na táboře znovu setkáte s bratry Oldou i Hašašírou, sestrami Cvičkou i Věrou, se mnou a s řadou dalších činnovníků. A všechno ostatní Vám snad budu moci říci již ve svém dalším skautském listu číslo 5.

Pro dnešek bych Vám chtěl ještě sdělit, že uvažujeme o našem příštím setkání. Napadlo mne, že by to mohlo být ve formě vánoční besídky, kdy bychom si zazpívali naše koledy, každý by mohl připravit vlastnoručně jeden dárek pro jednoho bratra nebo sestru. Napište mi, co si o mém nápadu myslíte, máte-li zájem a přijeli-li byste. Odpovím Vám ve "Stezce".

Všechny Vás srdečně zdravím a sestram a bratrům tisknu jejich levici,

POZOR!!!

Bylo rozhodnuto, že náš sraz bude v sobotu 13. prosince ve 12,00 hodin ve skautské rezevaci u Nijmegen!

Radek.

Dr. P. Opršal:

BITVA TŘÍ CÍSAŘŮ

Při skautském srazu u vesničky AUSTERLITZ bylo hodně dotazů, jak souvisí toto jméno s bitvou u Slavkova (u Austerlitz) a proč je zde v Holandsku v blízkosti této vesničky veliká mohyla s rozhlednou. Zeptali jsme se na to dr. Opršala, od něhož jsme dostali tuto odpověď:

Ptáte se mne, zdali je nějaká souvislost mezi holandským a moravským Austerlitz. Pokud mohu zjistit - žádná, až na nahodilou

shodu jmen. Hlavní boje proti Napoleonovi se odehrávaly v roce 1813 v Sasku, v roce 1815 na belgické půdě /Signy, Quatre-Bras, Waterloo/. Spojenci byli vedeni generály Wellingtonem /Angličan/, Blücherem /Prušák/ a holandským králem Vilémem I. Rusové se tohoto závěrečného zápolení nezúčastnili, nehledě ovšem na malé skupinky kozáků, kteří pomáhali při osvobození některých holandských měst. Jestli jedna z těchto malých šarvátek se odehrávala též u holandského Austerlitz - těžko říci.

Od bitvy u Slavkova uplyne 2. prosince 170 let (bitva se odehrála 2.12.1805). Doktor Opršal o tom píše:

Bitva u Slavkova je jen jednou epizodou velkého zápasu evropských mocností o hegemonii v Evropě. Tehdy byly osudy národů a zemí namnoze určovány jejich vládci, i když se v Evropě ozývaly místy hlasy volající po omezení samovlád a po účasti - aspoň zástupců - vrchních a vzdělaných vrstev na vládě.

Podívejme se lupou na hlavní herce onoho mohutného světového dramatu. Na jedné straně stál Napoleon Bonaparte, komplikovaná osobnost, geniální vojevůdce a charmatik, stále poháněný vnitřním neklidem a toužící po větších a dalších výbojích, neváhající riskovat biologické a hospodářské vyčerpání Francie. V jeho duši byly myšlenky rovnoprávnosti lidí a národů a ideály francouzské revoluce stále více zatlačovány do pozadí autokratickými instinkty. Polákům sliboval politickou svobodu s polovičatostí a neupřímností. Českým zemím nepřinášela jeho politika vyhlídku na šťastnou budoucnost. Měl plány na rozdělení českých zemí a chtěl darovat severní část Čech Sasku. Mimoto uložil českým okresům, obsazeným jeho vojáký, těžkou válečnou kontribuci.

Druhým hercem bylo Rakousko a jeho nešťastný císař František. Poděšen jakobínským terorem francouzské revoluce a agresivitou Napoleona, odvrhl veškeré myšlenky osvícenského absolutismu jeho předchůdců a stal se krajním reakcionářem. Jeho armáda utrpěla řadu holestných porážek. V nové válce byla jeho vojska 15. října 1805 obklíčena v Ulmu. Těchto 23.000 mužů se brzy muselo vzdát. Napoleon brzy dobyl Cheb, Čáslav, Tábor, Plzeň. Jiné oddíly obsadily Vídeň a Brno. V této zoufalé situaci se snažila rakouská vláda podněcovat místní lokální patriotismus a mobilizovat tak síly podunajských národů proti agresorovi. Jaké vyhlídky měla tato propaganda v českých zemích? Na Moravě žádné. Tato země propadla po staletích utlačování naproste letargii a apatii a bude to trvat ještě desítky let, než se probudí k životu. V Čechách byla situace poněkud jiná. Tam se právě z nepatrných začátků začalo rozrůstat obrozenecké hnutí, které tímto způsobem mohlo dostat podporu od úřadů. Ovšem tato shoda zájmů spočívala na nedorozumění. Rakouská vláda měla na mysli teritoriální patriotismus a nikoli jazykový. Úspěch této propagandy byl omezený už proto, že široké vrstvy obyvateľstva pro nesmírnou hospodářskou bídu nemohly myslet na politiku. Za tohoto stavu nemohlo být ani řeči o tom, že by Češi mohli asimilovat myšlenky francouzské revoluce a postavit se na vlastní nohy. To se stalo až o 30-40 let později. Proto české země hrály jen roli pasivního objektu.

Třetím partnerem ve hře byl ruský car Alexander I., spojenec Rakušanů. Nejkomplikovanější osobnost ze všech a patrně největší komediant, který kdy seděl na trůně. V té době už opouštěl

své liberální sny a distancoval se od svých ministrů Kočubeje, Novosilcova, Czartoryského a jiných. Stále větší vliv začal hrát generál Aleksej Arakčev, hrubý voják, i když dobrý administrátor. Car měl v sobě něco pubertálního a ztrácel často smysl pro realitu. Chtěl směřit myšlenky svobody se samovládou a byl přesvědčen, že Arakčev je nezbytný pro uskutečnění "království Božího" na této zemi.

Počítalo se, že Alexander I. rychle pospíší tísněnému Rakousku na pomoc. Ruská mobilizace ovšem trvala dlouho. Kromě toho se car dlouho nezdržel v Berlíně na dvoře Fridricha Willema, jednak očarován půvabnou královnou Louisou, jednak pokoušuje se získat pruského krále jako spojence proti Francii, což se mu nepodařilo. Car opustil Postdam 5. listopadu a dorazil 18. téhož měsíce do Olomouce. Rakušané ho přijali dosti chladně, neb na pomoc jim přišly jen předsunuté ruské oddíly pod vedením generála Michaila Kutuzova a Bagrationa. Kutuzov stále ustupoval, zadržoval nepřítele a ani se nesnažil hájit Vídeň. Nechtěl s malým počtem vojáků riskovat velkou bitvu. Tento nadaný žák generála Rumjanceva zdědil po svém učiteli zásadu, že cílem nesmí být dobytí nějakých měst neb území, ale zničení nepřítele. Rakušané mu vůbec nerozuměli.

Kutuzov byl mínění, že čas pracuje pro spojence. Na Moravě budou jejich síly sjednoceny a posíleny vojsky z Polska. Chtěl svým vojákům i Rakušanům popřát odpočinku a získat čas pro reorganizaci.

Alexander I. neměl Kutuzova rád pro jeho obžerství a opilství a pro smysl pro pohodlí. To bylo v příkrém rozporu s jeho obrazem generála-hrdiny, jenž činí zázraky. Myslet věcně a střízlivě nebylo právě silnou stránkou Alexandrovovy povahy. Kutuzovi nerozuměl a ani rozumět nemohl a odmítal proto i jeho rady.

S carem přijeli též někteří hodnostáři: knížata Dolgorukij a Czartoryski, kteří na sebe vzájemně nevrážili, a Aleksej Arakčev, generál vhodný pro vojenské parády a ne pro boj. Alexander I. potvrdil /pod morálním nátlakem vojáků/ Kutuzova jako velitele armády, ale ignoroval jeho rady. Ruští vojáci byli lhostejní k přítomnosti cara. Car sám - ješitný, s pubertální touhou po slávě - jim patrně příliš neimponoval. Alexander si byl vědom, že nemá schopnosti vojevůdce, nechtěl ovšem, aby někdo jiný přispíval zasluzhy o vítězství nad Napoleonem.

Jako vrchní velitel spojeneckých vojsk byl zvolen rakouský generál Weyrother. Ruští generálové nebyli šťastni touto volbou. Weyrother totiž dělal v minulosti strategické chyby a málokdo k němu měl důvěru. Proč ne zvolili knížete Schwarzenberga? Nebo Jana von Lichtensteina? Zvláště ruští generálové Bagration a Miloradovič měli k této volbě averzi.

Jak už řečeno, obsadil Napoleon 20. listopadu Brno. Zůstal tam týden a reorganizoval své síly. Francouzské hlídky prozkoumávaly kraj na východ od Brna. Zatímco Francouzi vyvíjeli velkou aktivitu, tábořili Rusové a Rakušané u Olomouce a nedělali nic. Město samo bylo přeplněno vojáky, zásobování vážlo a vypuknutí epidemie se dalo očekávat každou chvíli. Car sám trpěl horečkou a musel nějakou dobu zůstat v posteli.

/Dokončení příště/

CO BY TOMU ŘEKLI V USA ?

Bývalý kalifornský guvernér Ronald Reagan bývá často kritizován, že je příliš konzervativní a že v sociálních věcech nejde s duchem doby. Nelze mu však upřít, že je poctivým politikem, který plně věří v to, co říká, a který už dávno tvrdil to, co už dnes v Americe i jinde připouštějí i někteří politici na levo od něho, že totiž v sociální politice jsou určité meze, jejichž překročení může ohrozit nejen hospodářství země, ale i morálku národa. Je ovšem těžko dohodnout se, kde jsou ty meze. Všichni se však, až na komunisty, shodneme v tom, že většina komunistických států tyto meze už překročila. V této souvislosti uvedu, co Reagan napsal na okraj polemiky, kdo koho má dohonit, pokud jde o USA a SSSR:

„Po 50 letech komunismu v Rusku zde jsou věci, které bychom museli udělat, abychom se vyrovnali Sovětskému svazu. Museli bychom snížit své osobní příjmy o 75 procent; poslat 60 milionů amerických dělníků na farmy; zlikvidovat dvě třetiny kapacity našich oceláren; zničit 40 milionů televizorů; odstranit každých 14 z 15 mil. dálnic; sešrotovat 19 z každých 20 automobilů; zlikvidovat dvě třetiny železnic; zbořit 70 procent domků; a vytrhnout ze zdi devět z každých desítek telefonů... A pak by nám zbývalo jen najít nějaký zbývající kapitalistický stát, aby nám prodal na úvěr obilí, abychom neměli hlad“.

České Slovo

DIKTÁTOŘI A DIKTÁTORCI

Četl jsem velmi zajímavý dopis z Československa. Část ho zde ocitují: " Z čistajasna zatkli jednu naši spolupracovnici. Ze zásobovacího oddělení pro rozkrádání a falšování dokladů. Do místních novin uvedli částku přes 60 tisíc korun. Všichni jsme jí to přáli, protože se vědělo, že dělá machinace, ale každý se jí bál. Za ní totiž stála její bývalá vedoucí, která jí tam dosadila, když sama přesešla na náměstky. Je nositelka státního vyznamenání, členka OV KSČ a za pomoci našeho podnikového ředitele - federálního poslance - mají celý okres v rukou. No a tak ona zašitá samozřejmě věděla, že uvede-li jako patronku rozkrádání takové eso, nemůže se jí nic zlého přihodit. A taky se hned začalo pracovat - za měsíc jí z lapáku pustili. Vzala si 14 dnů dovolené a podnikový ředitel rozhodl, že se vrátí na své původní místo. Jenže ona nenastoupila a jala se marodit. S tou náměstky se scházejí doma a celý okres se baví a žasne, jak je strana mocná. Leqrace je, že jí zabásli právě při schůzi výboru SČSP, kde zastávala funkci pokladnice. Byla také už dvakrát potrestaná pro podvody a jednou dokonce seděla 5 měsíců."

Stará praxe - já na bráchu, brácha na mě. O to hůře, že moc je soustředěna v nezodpovědných rukách t. zv. dělnické třídy, že její jméno se here do úst tak často, jak to dialektika komunistické partaje potřebuje, ale ve skutečnosti je to celá hierarchie partajních bonzů, od diktátorů v centrálních úřadech až po diktátory na úrovni desítkových důvěrníků.

Pan Pachman ve své knize "Jak to bylo" nám poodhalil roušku kuchyně, kde se vaří rozhodnutí pro "lid", rezoluce, kde se dělají "veřejná mínění" a uvádějí se do praxe ostatní diktátorské teorie. Šéfredaktor "Viedeňských svobodných listů" Josef Jonáš o tom píše:

"Pachman líčí svou činnost po komunistickém puči v únoru 1948 na stránkách takto: "Když jsem se vrátil do práce, byl jsem jmenován na úplně nový úsek. V oddělení výchovy jsem měl řídit referát masové výchovy. Šlo o to pořádat v závodech všelijaké kursy a co nejrychleji udělat ze všech odborářů přesvědčené marxisty. Začal jsem vymýšlet různé učební programy, sepisovat osnovy přednášek, svolával jsem aktivity a jezdil do krajů". - To-lik tedy říká Pachman o začátku své poučovací činnosti v knize na str. 65 a je to jistě začátek jak zajímavý tak i slibný.

Ale u Pražské brány si museli povšimnout soudruha Pachmana a jeho fortelu s jakým se ujal práce v komunistickém agitpropu v "odborech" a vysoce ocenili jeho možnosti, protože už na straně 66 mimo jiné píše: "...dověděl jsem se překvapující novinku: že jsem byl právě jmenován vedoucím ústředního oddělení odborářské výchovy. Bylo mi 25 let a mým úkolem bylo vychovávat dělnickou třídu v duchu velikých myšlenek marxismu-leninismu a proletářského internacionalismu..." Tomu se tedy opravdu říká kariéra a věříme, že to byla kariéra opravdu vysloužená a za sloužená.

Pachman na str. 67 své knihy pokračuje:

"Stávali jsme se jakýmsi privilegovaným oddělením, kdosi řekl, že jsme "mozek hnutí". Když nějaký potentát, předseda ÚRO či tajemník, měl veřejný projev, museli jsme mu to napsat. Taky se u nás formulovaly různé rezoluce, usnesení představenstva či pléna ÚRO. ... Za chvilí jsem měl na krku obrovský aparát. Škol bylo v provozu už šestadvacet, učitelů a referentů několik stovek a všechno se řídilo centrálně. Jezdilo se po školách, na inspekce, anebo i přednášet..." Tady zase musíme poděkovat Pachmanovi, že nám pozdě, ale přece jen také ze svých záslužných zkušeností pomáhá osvětlovat jak to tehdy doopravdy bylo. Pánové byli tedy privilegováni, byli mozek hnutí. Jakého hnutí? Tento privilegovaný mozek se vrhnul na miliony československých občanů, podléhali mu, museli se řídit jeho zvrhlými nápady a museli ho blahobytně žít. Psaly se tedy řeči a formulovala usnesení - to vše obstarával privilegovaný mozek. A už jsme zase doma! Často jsme se chytali za hlavu nad slabomyslnými výplody mozků, které produkovaly a produkovaly - směrnice, usnesení, nařízení, plány života a práce, produkovaly... Vzpomínáte na ty hrůzy?

Nikdo se nemůže domnívat, že národ to všechno přijímal dobrovolně.. Ale diktátorská vůle, která šíří současně strach, zde nalezla plné uplatnění.

A choutky nejenže zůstávají, ale kryty partají, které se to náramně hodí, nalézají i živnou půdu: některé rodiče na Západ za jejich rodinami pustíme, jiné ne. Platné předpisy jsou pro kočku. Formule "není v zájmu republiky" překryje všechno. I žádosti babiček a dědečků nad hrohem. "Divide et impera!"

I pan Iljič Říha na čsl. ambasádě v Den Haagu má diktátorství v krvi a rozhoduje železnou rukou. "Co chcete? Prodloužení pobytu pro vašeho otce? Jste u nás zapsán? Jste tu legálně nebo nelegálně? Pro vašeho otce bych to udělal, ale pro vás ne!" Tazatel: "Já to nechci přece pro sebe, ale právě pro mého otce." Bum! Sluchátko zapraští. Pan Říha si dá palce za kšandy a zhoupne

se v kolenou podle svých velkých vzorů. " J á ti dám prodloužení!" A povolení k prodloužení pobytu není. Tečka.

To jsou jejich způsoby. Jejich diktátorská rozhodnutí. Z vůle jejich velké strany. Spíše zvůle jejich velké strany. To jsou činy, které nás musí utvrzovat v tom, že rozhodnutí těch, kteří s těmito diktátory všech stupňů nechtěli žít, bylo naprosto správné. Neboť tam, kde nepanuje žádný platný řád stejný pro každého, ale zvůle několika jedinců, není místo pro slušné lidi.

Jiří Novoveský

NAPODOBITELE - STÁDO OTROKŮ

TJ SOKOL DELFT

VALNÁ HROMADA

se konala za účasti 32 sester a bratří v tělocvičně školy v Delftu, kde se pravidelně každý čtvrtek cvičí. Všichni přítomní byli seznámeni s činností jednoty za uplynulé období. Byla přednesena finanční zpráva, která byla shledána správnou. Činnost jednoty se zdárně rozvíjí. Malým po-

hoštěním a sokolskými pochody byla valná hromada, při níž byl zvolen nový výbor, ukončena.

ZDAŘILÝ VÝLET

V sobotu a v neděli 13. a 14. září uspořádala TJ zájezd na vino-braní do Altenahru v Německé spolkové republice. Celé organizace se ujal přípravný výbor Sokola Utrecht. Přesto, že výlet byl předběžně ohlášen již na loňském společenském večeru v Maarssen, kde bylo přítomno mnoho krajanů a příznivců Sokola, přihlásilo se na výlet jenom 30 účastníků. Počítalo se původně s autobusem pro 50 lidí. V neděli večer, když se všichni vraceli domů, mohli přípravnému výboru upřímně stisknout ruku za hezké dva dny dobré pohody a tak je odměnit za jejich práci. Ve vinařském středisku v Altenahru se tančilo a popíjelo výborné tamní víno. Cena celého zájezdu, v níž bylo zahrnuto dopravné, výborné ubytování s večeří a snídaní, byla velmi nízká. Podobný zájezd uskutečníme opět v příštím roce v podzimních měsících.

TRADIČNÍ TANEČNÍ VEČER

uspořádá TJ Sokol Delft v sobotu 6. prosince ve 20,00 hodin v budově restaurace De Wilgenplas v Maarssenu u Utrechtu. TJ Sokol zve tímto všechny krajaný.

EXILOVÝ TISK

SOCIALISTICKÁ „VYMOŽENOSŤ“ — alebo trampoty s telefonovaním

Citujeme bez komentára z listu čitateľa v bratislavskej „Pravde“ (14. 7. 1975):

„Obraciam sa týmito riadkami na režisérov našich filmov, aby mi láskavo prezradili malé tajomstvo: Ako je možné, že — keď ich filmoví hrdinovia volajú kamsi ďaleko telefónom — dostanú prostredníctvom medzimestskej automatickej siete spojenie vždy na prvý raz, hoci aj do najzapadnejšej osady? Lebo my smrteľníci z reálneho života máme s telefónom trochu iné skúsenosti. Ako príklad uvediem svojich 63 pokusov dovolať sa z Košíc do Humenného:

V 42 prípadoch prišiel obsadzovací tón po vykrútení prvého a najčastejšie druhého volacieho čísla 79, v 11 prípadoch po úplnom volacom čísle 790 a vo zvyšných 10 prípadoch som mohol vykrútiť štyri čísla volaného účastníka, ale z toho v 7 prípadoch ostalo v telefóne len hrobové ticho a v troch prípadoch vyznávalo, lenže namiesto CHEMLOMU sa ozvali súkromné byty. Pri tomto zamestnaní mi stúpila ľavá ruka, ucho som mal ako zvalcované... Napokon poľ druhej hodiny „zábavy“ stačilo, za taký čas by som bol v Humennom aj autom. Pri takejto kvalite telefonického spojenia nám iné zrejme ani neostáva: tele-

fonovať budeme len na také vzdialenosti, ako napríklad na Kamčatku alebo Mys Dobrej Nádeje, všade inde si radšej zacementujem osobne.“

TRAGÉDIA NA VÝCHODNOM SLOVENSKU

Otravná bilancia hubárskeho omylu

Jedenást ľudí stalo sa vo Veľkej Ide (okres Košice-vidiek) obeťou tragického omylu: 44 ročný Ján Plachetka našiel v blízkom lese záplavu húb, o ktorých myslel, že sú jedlé, no jeho pozornosti ušiel najpodstatnejší rozlišovací znak muchotrávky hľuznatej — zreteľný prsteň pod klobúčikom a „čása smrti“ pod „nohou“ huby. Kôš rýchlo naplnil a doma bola z toho menšia hostina zo smažených húb, ktorých sa ušilo nielen deťom, ale aj švagrovcom, svokrovcom a susedom. Ostatné už bolo dielom troch smrteľných jedov, takých prudkých, že niekoľko gramov stačí na usmrtenie stotisíc myši a jediná plodnica na smrteľnú otravu troch ľudí. Košickí lekári dva dni zápasili o život 25 postihnutých, no jedného v jedenástich prípadoch, z toho u ôsmich detí, však márne.

Vyššie tisíc ľudí odpravadlo 5. augusta s plačom na perách a ťažkým smútkom v očiach tieto obeť strašného hubárskeho omylu na ich poslednej ceste.

Demokracie v exilu

Alespoň prodávat umějí

Letoňajší 7. výročie sovietského obsadenia Československa bolo opäť príkladom, jak se dá na Západě stále dobře prodávat — alespoň v tisku — „*kommunismus s lidskou maskou*“. Vedoucí, velmi vážený deník *Frankfurter Allgemeine Zeitung* přinesl 21. srpna celostránkovou dokumentaci „*Acta persecutionis*“ s jmenným seznamem všech čs. vědeckých pracovníků-historiků, ztravěných po invázi zaměstnání.

Předseda Čs. *křesťanské demokracie*, Jaroslav Kusý, si dal práci s počítáním a zjištěně uveřejnil v uvedeném listě 10. m. m.:

„Mezi 145 jmeny je jen 11 bez stranické příslušnosti, jen 2 vystoupili po sovietské okupaci z

KSC a jen 6 jich odešlo do exilu. Naproti tomu 134 vědců v KSC, z nich 59, téměř polovina, zradilo věc Masarykovy demokracie a 1.000-leté tradice českého a slovenského národa členstvím již před bolševickým uchvácením moci v únoru 1948! Dokonce ani po torálním zotročení vlasti srpnovou invází nevyvodili jediný politicko-morální důsledek; ne, zůstali v neblahé straně až do svého vyloučení „bez pocy“ v r. 1970.

Címž bylo opět jednou dokázáno, že nesentimentální leninská revoluce stále ještě požírá své děti, a dále, že v dějinách vládne spravedlnost i vůči tisícům slovenských a českých vlastenců, kteří již brzy po Pražském puči museli opustit své katedry, školy, ústavy, kazatelny a oltáře.“

Z HOLANDSKA

* MILANA ŠIMKA

z Prahy, Černokostelecká ulice, hledá jeho přítel, který je t.č. v Australii. Údajně velmi nutné. Adresa v redakci OKNA.

* KUNST EN HANDWERK UIT TSJECHOSLOWAKIJE

Zapomněli jsme v minulém čísle u tohoto článku uvést adresu, kde můžete koupit lidové výrobky: Firma se jmenuje DE MELKER, adresa je Ledigestede 9, Elburq a telefon 05250-1453. Doporučujeme tam před návštěvou zavolat.

* ČESKO-HOLANDSKÝ SLOVNÍK

Jednali jsme s výrobcem dále. Ujistil nás, že slovník bude hotov, jak jsme oznámili v minulém čísle OKNA, t.j. 15.března 76. Cena nebyla ještě známa a tak nezbývá, nežli počkat ještě čtvrt roku. V čísle "Jaro" jistě již budeme moci napsat vše podrobně.

JAK ÚDER GONGU...

Odejde-li člověk na druhý břeh, odkud není návratu, je to vždy smutné a vzbudí to zármutek a lítost. Odejde-li však mladá žena z kruhu své rodiny, kde zanechá manžela a dvě děti, zatrne srdce těm, kteří ji znali a každý se maně zeptá - je to možné? Bohužel, i takové věci se stávají.

V polovině listopadu se rozloučil značný počet krajanů s paní

LÍBOU LORENCOVOU

z Papendrechtu.

Svou milou povahou, usměvavou tváří a vpravdě přátelským přístupem ke každému si získala velkou oblibu mezi všemi, se kterými se stýkala.

Stáli jsme oněmělí nezměrným zármutkem před rakví obsypanou květv. Viděli jsme Líbu stále takovou, jak jsme ji znali celá ta léta emigrace, nebo ještě v Československu. Před měsícem se rozloučila, ještě plná života, se svými rodiči, kteří zde byli na návštěvě.

Napíšeme-li, že na ni budeme vzpomínat, nejsou to slova útěchy, ale jistoty. Škoda, přeškoda, že její život dozněl jako úder gongu...

NOVÝ ŽIVOT ŘÍM

Ke studiu na vysokých školách v českých zemích se přihlásilo 44 tisíc uchazečů, mohlo být přijato 28.600 posluchačů. Přesto ně, které fakulty, strojní a elektrotechnické, neměly tolik přihlášek, kolik bylo plánováno. * Sovětskému ministru zahraničí Gromykovovi byl za jeho návštěvy v Praze koncem září udělen čestný doktorát právních /či spíše bezprávních?/ věd KU. * Západní tisk referoval o případu, který uvedla Tribuna: kterýsi komunista ze Zábřehu byl navržen k vyloučení ze strany, protože podepsal s manželkou přihlášku dítěte do náboženství.

ČTENÁŘ NÁM PÍŠE

Vážení!

Římské "Listy" píše o krevní mstě /viz OKNO - Léto 1975/ a o osudu českých intelektuálů. Je to jistě hrozné.

Ale, přátelé, to noční hlídačství a hlídání autoparkoviště jsem dělal víc než před patnácti roky - a vůbec nikdo se nad tím nepozastavoval! V roce 1948 mne vyloučili s ostatními z Mánesa - kdo zvedl hlas na naši obranu? A nebyl jsem takto postížen sám.

Byla nám utržena křídla v rozletu a nemohli jsme dělat to, co udělali ti, o kterých se dnes píše tak plačtivě a kteří často z prospěchu dělali straníky. Nemohu zapomenout, že jsem byl vyhozen též některými z těch, které to dnes postihlo. Já jim to nepřeji, chraň Bůh! Proto to nepíši!

Můj bratranec, který byl za Protektorátu popraven za pomoc českým lidem, by se jistě, nebýt spálen, v hrobě obrátil, kdyby věděl, za co dal život.

Zdraví Vás Váš čtenář

Z. B.

CHCI RADĚJI ZEMŘÍT, NEŽ SE POSKVRNIT

Chťic, aby spal

A. Michny z Otárodovic »Ma'idnská muzika« z r. 1647

Lento Orrel: Český kancionál

Chťic, a - by spal, tak zpi - va - la sy - ná - čko - vi
ma - tka, jež po - no - co - va - la, ml - lá - čko - vi:

pp dolce p

ppress.

Spi, ne - bes di - tě ml - lo - stné, Pán jsi a Bůh,

poco sost.

pě - je ti v lá - sce ce - lý ráj, po - zemský luh.

Chťic, aby spal, tak zpíval
synáčkovi
matka, jež ponocovala,
miláčkovi:
Spi, nebes dítě milované,
Pán jsi a Bůh,
pěje ti v lásce celý ráj,
pozemsky luh.

Dřmej, lo matky žadost je,
holubíčko,
v tobě se duše raduje,
ó perličko!
Nebesa chválu pějí tvou,
slávu a čest,
vejebí tebe každý tvor,
tisíce hvězd.

Ó jilko, ó fialko,
ó růže má,
dřmej, má sladká otečo,
zahrádko má!
Lebuti má a loutbo má,
slavičku můj,
dřmej, má harfo libezná,
synáčku můj!

Mláčku, spi a zmikněta,
andřově,
před Bohem se mnou kleknete,
nřodové!
Sestoupil v pravdě Boží Syn
na naši zem,
přinesl spásu, pokoj svůj
národům všem.

JAKÝ DÁREK POD STROMEČEK ?

Nakladatelství CZECHOSLOVAK CULTURAL CLUB v Haarlemu, postbus 4149, vydalo v krátké době několik knih, které jsou vhodným dárkem pod vánoční stromeček. Podívejme se na jednotlivé z nich:

Dr. A. Kratochvil - ŽALUJI - II.díl

Když před dvěma roky vyšla první kniha této trilogie, upoutala na sebe pozornost nejenom zde na Západě a v emigrantských kruzích. Autor zde shromáždil tolik fakt, jak se ještě nikdy při hodnocení padesátých let /i následujících/ v Československu nestalo. Ve druhém díle, který nese podtitul "Vrátit slovo umlčeným" je čtenář povtařným způsobem seznámen s útoky komunistického režimu proti spisovatelům. Jména Zahradníček, Dokulil, Prokůpek se stávají pojmem odporu proti hrůzovládě, která v Československu panovala. Jestliže o prvním díle psali největší odborníci pouze v superlativech, zaslouží si druhý díl stejně, ne-li větší pozornosti. Nakladatelství připravuje v edici řady "D" třetí knihu dr. Kratochvila "Cestou k Sionu", která bude nedílnou součástí celé této veliké a uctyhodné práce. Cena knihy /f 20,- vč. poštovného/ je vzhledem k obsahu, rozsahu a vybavení velmi nízká.

Olga Valeská - VŮNĚ NAŠICH STRÁNÍ

Vydal-li Haarlem jako svou první knihu poezie sbírku básní Olgy Valeské, nemohl lépe volit. Verše, jejichž obsah se váže k rodné zemi autorky, jsou přístupné doslova všem čtenářům, tedy i těm, kteří normálně knihy básní odkládají, aniž by je otevřeli. Chcete-li se na chvíli v duchu přenést do české a moravské přírody, objednejte si tuto vkusně vybavenou útlou knížku autorky, která byla v r. 1972 odměněna hlavní cenou Křesťanské akademie. Kniha je doprovázena působivými kresbami J. Kopeckého. Cena f 11,50 vč. poštovného.

ČESKÉ POHÁDKY

O tom, že naše děti zde neumí číst v řeči svých rodičů, bylo již velmi mnoho napsáno. Soubor pohádek, který přichází vhodně před vánocemi, může pomoci, aby si děti nejen oživily svoji fantazii a seznámily se s příběhy, které se tradují z generace na generaci, ale také aby dostaly do rukou knihu, ke které se budou stále vracet, tak, jako dělají s knihou pohádek svého mládí jejich rodiče. V knize jsou nejznámější příběhy. Kresbami knihu vybavila dvojice R. a Andrea Kučerovi. Cena pohádek je f 21,50 s poštovným.

ALŠŮV KALENDÁŘ 1976

Užitečný a vkusný dárek - stolní kalendář s kresbami Mikoláše Alše a veršů Pavla Javora, směsíčním diářem, kde u každého dne jsou uvedeny jmeniny. Cena f 7,50 s poštovným /pokud zásoba stačí/.

CZECHOSLOVAK CULTURAL CLUB
postbus 4149
HAARLEM

023-339413

NSC

má ještě na skladě

UČEBNICE holandštiny s holandsko-českým
slovníčkem za cenu

f 22,-- , resp.

f 16,50 pro bývalé předplatitele
OKNA

+ f 3,-- za poštovné a obal

Uvedenou částku pošlete na giro
NSC, což je považováno za objed-
návku; ihned po obdržení výpisu
Vám knihu pošleme.

Postgiro: Nederlandse Stichting
Comenius, č. 1997891

